

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria-Vlada-Government

PROJEKTLIGJI PËR ARSIMIN DHE AFTËSIMIN PROFESIONAL

NACRT ZAKON ZA PROFESIONALNO OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

DRAFT LAW FOR VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING

<p style="text-align: center;">KUVENDI I REPUBLIKËS SË KOSOVËS</p> <p>Në bazë të nenit 65(1) të Kushtetutës së Republikës së Kosovës;</p> <p>Miraton:</p> <p style="text-align: center;">LIGJIN PËR ARSIMIN DHE AFTËSIMIN PROFESIONAL</p> <p style="text-align: center;">Neni 1 Qëllimi i ligjit</p> <p>1. Qëllimi i këtij ligji është të rregullojë sistemin e arsimit dhe aftësimin profesional në përputhje me nevojat e zhvillimit ekonomik dhe shoqëror të Republikës së Kosovës, përfshirë ndryshimet ekonomike dhe teknologjike, kërkesat e tregut të punës dhe nevojat e individëve drejt ekonomisë së tregut, duke shfrytëzuar në mënyrë optimale burimet financiare, njerëzore dhe të infrastrukturës.</p> <p>2. Rregullon strukturën, organizimin dhe menaxhimin e institucioneve që ofrojnë arsim dhe aftësim profesional .</p>	<p style="text-align: center;">SKUPŠTINA REPUBLIKE KOSOVA,</p> <p>Na osnovu člana 65 (1) Ustava Republike Kosova,</p> <p>Usvaja</p> <p style="text-align: center;">ZAKON ZA PROFESIONALNO OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE</p> <p style="text-align: center;">Član 1 Cilj zakona</p> <p>1. Cilj ovog zakona je regulisanje sistema profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja u skladu sa potrebama ekonomskog i društvenog razvoja Republike Kosova, obuhvatajući ekonomske i tehnološke razmene, zahtevi tržište rada i individualne potrebe ka tržište rada, koristeći na optimalan način finansijske, ljudske i infrastrukturne izvore.</p> <p>2. Reguliše strukturu, organizovanje i menadžiranje institucija koje pružaju profesionalno obrazovanje i osposobljavanje.</p>	<p style="text-align: center;">ASSEMBLY OF THE REPUBLIC OF KOSOVO</p> <p>Based on article 65 (1) of the Constitution of the Republic of Kosovo</p> <p>Approves:</p> <p style="text-align: center;">LAW FOR VOCATIONAL EDUCATION AND TRAINING</p> <p style="text-align: center;">Article 1 Purpose of the law</p> <p>1. The Purpose of this Law is to regulate the national vocational education and training system in accordance with the needs of the economic and social development of the Republic of Kosovo, including economic and technological changes, demands of the labour market and the needs of individuals during the transition towards a market human and infrastructure resources.</p> <p>2. Regulates the structure, organization and management of institutions that provide vocational education and training.</p>
---	---	--

<p style="text-align: center;">Neni 2 Përkufizimet</p>	<p style="text-align: center;">Član 2 Definicije</p>	<p style="text-align: center;">Article 2 Definitions</p>
<p>1. “Arsimi dhe aftësimi profesional (AAP)”- synon të pajisë njerëzit me njohuri, aftësi praktike, shkathtësi dhe kompetenca të kërkuara në profesione të veçanta apo më gjerë në tregun e punës.</p> <p>2. “Institucioni i arsimit dhe aftësimit profesional (IAAP)”- është institucion publik ose privat, që zbaton programe të arsimit dhe aftësimit profesional, në pajtim me dispozitat e këtij ligji.</p> <p>3. “Mësimi gjatë gjithë jetës”-mësimi gjatë gjithë jetës përfshin të gjitha aktivitetet e mësimit që realizohen gjatë tërë jetës për zhvillimin e njohurive,kompetencave dhe kualifikimeve.</p> <p>4.“Arsimi formal”- Mësimi që zhvillohet në një ambient të caktuar dhe strukturuar (psh. në një institucion arsimor apo aftësues/trajnuës apo në punë) dhe është i dizajnuar në mënyrë të qartë si mësim (në aspektin e qëllimeve, kohës apo resurseve). Nga pikëpamja e nxënësit,</p>	<p>1. “Profesionalno obrazovanje i osposobljavanje (POO)” teži da snabdeva ljude sa znanjima, praktičnim sposobnostima, veštinama i kompetencijama tražene u posebnim profesijama ili šire u tržište rada.</p> <p>2. “Institucija profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja (IPOO)” je javna ili privatna institucija koja sprovodi programe profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja, u skladu sa odredbama ovog zakona;</p> <p>3. “Nastava tokom celog života” Nastava tokom celog života obuhvata sve nastavne aktivnosti koje se realizuju tokom celog života radi razvijanja znanja,, nadležnosti i kvalifikacije.</p> <p>4. “Formalno obrazovanje”- nastava koja se odvija u određenom i strukturiranom ambijentu (npr. u obrazovnoj/osposobljavajućoj trening ili radnoj instituciji i jasno je dizajnirana kao nastava (u smislu ciljeva, vremena ili resursa). Sa stanovišta učenika, formalna</p>	<p>1. “Vocational education and training (VET)”, aims to equip people with knowledge, practical ability, skills and required competences in specific occupations or wider in the labour market.</p> <p>2.An “Institution of vocational education and training (IVET)” is a public or private institution which implements programmes of vocational education and training, in accordance with provisions of this law;</p> <p>3.“ Lifelong learning”, encompasses all learning activities undertaken throughout life for the development of knowledge, competencies and qualifications .</p> <p>4.“Formal education”, Learning that takes place in a certain and structured environment (e.g. in an education or training institution or at work) and is explicitly designated as learning (in terms of objectives, time or resources). From student's perspective,</p>

<p>mësimi formal është i qëllimshëm. Ai në mënyrë tipike shpie në validim dhe certifikim.</p>	<p>nastava je namenska. Ono na tipičan način vodi ka priznavanju i certifikovanju.</p>	<p>formal learning is intentional. It typically leads to validation and certification.</p>
<p>5.“Arsimi dhe aftësimi joformal” - Mësimi i cili është i shtrirë në aktivitetet e planifikuara, por i cili nuk emërtohet në mënyrë eksplicite si mësim (në kuptimin e objektivave mësimore, kohës ose përkrahjes së mësimi). Nga pikëpamja e nxënësit, mësimi joformal është i qëllimshëm.Komente: - rezultatet mësimore joformale mund të validohen dhe të shpiejnë në certifikim; - mësimi joformal nganjëherë përshkruhet si mësim gjysëm i strukturuar.</p>	<p>5. Neformalno profesionalno obrazovanje i osposobljavanje - nastava koja se prostire ka planiranim aktivnostima, ali koja se ne imenuje na eksplicitan način kao nastava (u smislu nastavnih objektivna, vremena ili pridržavanja nastave). Sa gledišta učenika, neformalna nastava je namerna.Komentar. - rezultati neformalne nastave mogu biti validni i mogu voditi ka certifikovanju; - neformaln nastva nekada se opisuje ka polu strukturirana nastava.</p>	<p>5.“Non-formal education and training”- Learning which is outstretched in planned activities, but that is not explicitly labelled as learning (in terms of learning objectives, time or learning support). From student's perspective Non-formal learning is intentional.Comments: – non-formal learning outcomes may be validated and can lead to certification; – non-formal learning is sometimes described as semi-structured learning.</p>
<p>6. “Arsimi informal”- Mësimi që rezulton nga aktivitetet ditore të lidhura me punën, familjen ose kohën e lirë. Nuk është i autoritetizuar ose strukturuar në aspektin e qëllimeve, kohës ose përkrahjes mësimore. Në shumicën e rasteve, mësimi informal është i paqëllimshëm nga perspektiva e nxënësit/kandidatit. - rezultatet mësimore informale zakonisht nuk shpiejnë në certifikim por mund të validohen dhe certifikohen në kuadër të skemës së njohjes së mësimi paraprak; - mësimi informal referohet edhe si mësim praktik (eksperimental), plotësues apo i</p>	<p>6. “Informalno obrazovanje” Nastava koja rezultira iz dnevne aktivnosti vezana za posao,porodicu ili slobodnog vremena. Nije amenjena ili struktuirana u smislu ciljeva, vremenu ili nastavnoj podršci. U većini slučajeva, informalna nastava je nenamerna iz perspektive učenje/kandidata. - rezultati informalne nastave obično ne vode ka certifikovanju ali mogu biti validni i certifikovani u okviru šeme priznavanja prethodne nastave; - informalna nastava referiše se i kao prethodna nastava (eksperimentalna),</p>	<p>6.“Informal learning” Learning that results from daily activities related to work, family or leisure. It is not authorised or structured in terms of objectives, time or learning support. Informal learning is in most cases unintentional from the student’s/candidates perspective. – informal learning outcomes do not usually lead to certification but may be validated and certified in the framework of recognition of prior learning schemes; – informal learning is also referred as practical (experimental), additional or</p>

<p>rastësishëm. Burimi: bazuar në Cedefop, 2004. Shprehje të ndërlidhura: mësimi formal, mësimi, rezultatet mësimore, mësimi joformal, validimi i rezultateve mësimore.</p> <p>7.“Aftësimi praktik i nxënësve ose aftësimi alternues”- Aftësim sistematik, afatgjatë me periudha të ndryshme kohore në vendin e punës dhe në një institucion arsimor apo qendër aftësimi. Nxënësi/praktikanti është i lidhur me kontratë me punëdhënësin dhe për këtë shpërblehet materialisht (me rrogë apo kompensim). Punëdhënësi është përgjegjës për ti ofruar nxënësit aftësim që shpie në një profesion të caktuar. Komentet: - në frëngjisht, shprehja "apprentissage" lidhet edhe me aftësimin praktik por edhe me procesin e mëimit (shih "të mësuarit") - "sistemi dual" gjerman është një shembull i aftësimin praktik</p> <p>8.”Mësimi teorik”- është formë e të mësuarit përmes së cilës nxënësit kuptojnë dhe përvetësojnë teorinë, parimet dhe informatat relevante për një lëndë të posaçme ose teori praktike për specifikat e</p>	<p>dopunska ili slučajna. Izvor: na osnovu Cedefop, 2004. Srodne reči: formalna nastava, nastava, nastavni rezultati, neformalna nastava, priznavanje nastavni rezultata.</p> <p>7. Praktično osposobljavanje učenika ili alternativno osposobljavanje”- sistematsko dugoročno osposobljavanje sa različitim vremenskim periodima na radnom mestu u obrazovnim institucijama ili centrima za osposobljavanje. Učenik/praktikant je vezan ugovorom sa poslodavcem i za ovo će biti novčano nagrađen (platom ili nadoknadom). Poslodavac je odgovorna da omogući učeniku osposobljavanje koje vodi ka određenoj profesiji Komentar: - na francuskom, izražavanje “apprentissage“ vezuje se i sa pofesionlanom praksom ali i sa nastavnim procesom (vidi “učenje“) - “dualni sistem“ nemačka je primer praktične nastve .</p> <p>8. “Teoretska nastava”, je forma učenja preko koje učenici shvataju i usvajaju teorije, relevantne principe i informacije za poseban predmet ili praktičnu teoriju za specifičnosti rada;</p>	<p>causal learning. Source: based on Cedefop, 2004. Related terms: formal learning, learning, learning outcomes, non-formal learning, validation of learning outcomes</p> <p>7. “Apprenticeship or alternate training”, Systematic, long-term training alternating periods at the workplace and in an educational institution or training centre. The apprentice is contractually linked to the employer and receives remuneration (with wage or allowance). The employer assumes responsibility for providing the trainee with training leading to a specific occupation. Comments: – in French, the term ‘apprentissage’ is related to both apprenticeship and the process of learning (see ‘learning’); – the German ‘dual system’ is an example of apprenticeship.</p> <p>8. “Theoretical learning”, is a form of learning through which students understand and adopt theories, principles and relevant information for a special subject or practical theory for the</p>
--	---	--

<p>punës.</p> <p>9.”Mësimi praktik”- është mënyra nëpërmjet së cilës nxënësit zhvillojnë të kuptuarit e tyre mbi zbatimin dhe përdorimin e shkathtësive dhe mënyrën e funksionimit të mjeteve (siç janë pajisjet), për zbatimin e njohurive të tyre.</p> <p>10.“Informim, këshillim dhe orientim”(IKU)- Vargu i aktiviteteve të projektuara për të ndihmuar individët në marrjen e vendimeve arsimore, profesionale ose personale dhe zbatimin e tyre para dhe pas hyrjes së tyre në tregun e punës. Koment: orientimi dhe këshillimi mund të përfshijë: - këshillim (zhvillim personal apo të karrierës, udhëzime për arsim), - vlerësim (psikologjik apo i kompetencave / i lidhur me performancën), - informim për mundësitë arsimore dhe të tregut të punës dhe menaxhimin e karrierës, - konsultime me bashkëmoshatarët, të afërmit apo mësimdhënësit, - përgatitja profesionale (shkathtësi/kompetenca analitike dhe përvojë në kërkimin e punës)</p>	<p>9. „Praktična nastava“- je naćin na koji ućenici razvijaju njihova shvatanja o primeni i upotrebi njihovih veština i naćin funkcionisanja sredstava (kao što je oprema), za primenu njihovog znanja.</p> <p>10.„Informirmisanje, savetovanje i upućivanje (ISU) Niz projektovane aktivnosti za pomoć osobama u donošenju obrazovnih odluka, profesionalne ili lićne i njihova primena prije i nakon njihovog stupanja na radnom trţištu. Komentari: orijentacije i savetovanje mogu da obuhvate: - savetovanje (profesionalni razvoj i li razvoj u karijer, uputstva za obrazovanje), - vrednovanje (psihološko ili kompetencija/ vezane za performanse), - informisanje u vezi obrazovne mogućnosti i radnog trţišta i menadžiranje karijere, Konsultacije sa vršnjacima, bliźnjih ili nastavnika, - profesionalna sprema (analitićke veštine/kompetencije i iskustvo u traženju posla) - preporuke (za specijaliste nastave i</p>	<p>working specifications.</p> <p>9. “Practical learning” – is the context in which students develop their understanding over implementation and use of skills and manner of functioning of means (such as equipment), for implementation of their knowledge’s.</p> <p>10. “Informing, advice and guidance (IAG)” A range of activities designed to help individuals take educational, vocational or personal decisions and carry them out before and after they enter the labour market. Comment: guidance and counselling may include: – counselling (personal or career development, guidance for education), – assessment (psychological or of competence-/ related to performance), –information on learning and labour market opportunities and career management, –consultation with peers, relatives or teachers, – (analytical skills/competences and experience in job search), – recommendations (to learning and career specialists).</p>
--	---	---

<p>- rekomandime (për specialistët e mësimit dhe të karrierës). Orientimi dhe këshillimi mund të ofrohet në shkollë, qendrat e trajnimit, qendrat e punës, vendin e punës, komunitet apo në vende tjera.</p> <p>11“Punësueshmëria”- kombinimi i faktorëve që u mundëson individëve progresin drejt ose futjen në punësim, të mbeten të punësuar dhe të përparojnë në karrierë.</p> <p>12 “Ndërmarrja” - nënkupton të gjithë personat fizik dhe juridik që kryejnë veprimtari biznesi, në prodhimin e mallrave dhe shërbimeve ose në distribuim dhe si rrjedhim, në kontekstin specifik të këtij ligji, zhvillon dhe implementon aftësimin profesional dhe praktikë në interes të sistemit të AAP.</p> <p>13 “Arsim apo aftësim me periudha të kombinuara”- në një institucion arsimor apo qendër aftësimi dhe në vendin e punës.</p> <p>14.“Kandidati”- është çdo person, që kërkon të certifikohet për të arriturat në mësim të përvetësuar qoftë nëpërmjet mësimit formal, joformal ose atij informal.</p>	<p>karijere) .Orijentacija i savetovanje mogu biti pružene i u školi, centrima testiranje, centrima za rad, radnog mesta, zajednicu ili u drugim mestima.</p> <p>11.“Zaposlenost”- kombinacija faktora koji omogućavaju pojedincima progres ka ili uključivanje u radni odnos, da ostanu zaposleni i da unapređuju u karijeri.</p> <p>12“Preduzeča”- podrazumeva sve fizičke i pravne osobe koje se bave delatnošću biznisa, u proizvodnju robe i usluga ili distribuiranju iste i kao posledica, specifičnog konteksta ovog zakona, razvija i implementira profesionalno i praktično osposobljavanje u interesu sistema POO-a.</p> <p>13“Obrazovanje ili osposobljavanje u kombinovanim periodama” -u obrazovnoj instituciji ili centru za osposobljavanje i na radnom mestu.</p> <p>14. “Kandidat”- je svaka osoba, koja traži da bude sertifikovan za dostignuče u nastavi usvojene preko formalne ili informialne nastave.</p>	<p>Guidance and counselling can be provided at schools, training centres, job centres, the workplace, the community or in other settings</p> <p>11.“Employability”, combination of factors that enables and individual’s progress toward or entry into employment, to remain employed and to advance in career.</p> <p>12.“Enterprise”, means all physical and legal persons that conduct business activities, in production of goods and services or in distribution and as consequence, in the specific context of this law, develops and implements vocational training and practice in the interest of the VET system;</p> <p>13.“Education or training with combined periods”- in an educational institution or training centre and at the working place.</p> <p>14.“Candidate” is any person seeking certification for acquired learning achievements whether through formal, non-formal or informal learning.</p>
--	--	--

<p>15. „Mësimdhënësi i AAP-së ”- është personi i licencuar, i angazhuar në dhënie e mësimit teorik dhe praktik në institucionet e akredituara dhe licencuara të arsimit dhe formimit profesional.</p> <p>16.“Instruktori profesional”- është specialist i punës, puna e të cilit mund të korrespondojë me atë të mësimdhënësit në aspektin praktik në institucionet e arsimit profesional.</p> <p>17.“Partnerë social”- Asociacionet (shoqatat) e punëdhënësve dhe sindikatat që formojnë të dy anët e dialogut social.</p> <p>18.“Certifikatë /Diplomë,, - Një dokument zyrtar, i lëshuar nga një institucion/autoritet kualifikues, që dokumenton arritjet e një individi pas vlerësimit dhe validimit sipas standardit të përcaktuar paraprakisht.</p> <p>19.“Kualifikimi” – është njohje zyrtare e të arriturave, me të cilin njihet përfundimi i arsimit ose aftësisimit, ose realizimi i kënaqshëm në një test ose provim.</p> <p>20.“Certifikimi i rezultateve mësimore”-</p>	<p>15. “Predavač POO”- je licencirana osoba, angazhira na predavanju teoretske i praktičke nastave u akreditiranim i licenciranim institucijama profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja.</p> <p>16. “Profesionalni instruktor” -je specialist rada, čiji rad može da korespondira sa radom predavača u paktičnom smislu u institucijama profesionalnog obrazovanja</p> <p>17. “ Društveni partneri”, Asocijacije (udruženja) poslodavaca i sindikati koje formiraju dve strane socijalnog dijaloga</p> <p>18.“Sertifikat/Diploma / ”-Službeni dokument, izdat od strane institucije/autoriteta za kvalifikaciju, koji dokazuje postignuće lica nakon vrednovanje i priznavanje prema prethodno određenim standardima.</p> <p>19.“Kvalifikacija – je zvanično priznavanje postignuća, kojima se priznaje završetak obrazovanja ili osposobljavanja, ili ostvarivanje zadovoljavajućeg rezultata na testu ili ispistu.</p> <p>20. “Sertifikacija nastavnih rezultata”-</p>	<p>15 “VET Teacher” is a licensed person, engaged to provide theoretical and practical teaching in the accredited and licensed institutions of vocational education and training;</p> <p>16.“Professional Instructor” is the working specialist, whose work may correspond to that of teachers in practical aspect in vocational education institutions.</p> <p>17.“Social partners” Employers’ associations (societies) and unions forming the two sides of social dialogue.</p> <p>18.“Certificate/Diploma”, An official document, issued by a qualifying institution/authority, documenting the achievements of an individual after evaluating and validating according to the preset standard.</p> <p>19.“Qualification” – is an official recognition of achievement that recognizes completion of education or training, or satisfactory performance in a test or examination.</p> <p>20. “Certification of learning</p>
--	---	---

<p>është proces i njohjes së të arriturave të kandidatëve për kualifikim nëpërmjet dhënies së certifikatës ose diplomës.</p> <p>21.“Korniza Kombëtare e Kualifikimeve (KKK)” - është mekanizëm kombëtar për klasifikimin e kualifikimeve të dhëna brenda sistemit kombëtar të kualifikimeve, sipas grupit të kriterit që përcaktojnë nivelet dhe llojet e rezultateve të mësimi.</p> <p>22.“Kompetencat”- është aftësia për ti kryer aktivitetet kundrejt standardeve të kërkuara duke përdorur njohuri të duhura praktike dhe teorike, shkathtësi kreative dhe praktike.</p> <p>23.“Standardet”- janë tregues të matshëm të të arriturave që caktohen sipas kriterëve kualitative ose kuantitative dhe duhet të arrihen nga kandidatët që duan të kualifikohen.</p> <p>24.. “Standardet e profesionit”-janë njësi për të matur shkallën deri në të cilën një individ mund të përmbushë kërkesat për realizim në një profesion të veçantë ose grup profesionesh me qëllim që të hyje ose përparojë në kuadër të një profesioni</p>	<p>je proces priznavanje postignuće kandidata za kvalifikaciju pomoću dodele sertifikata ili diplome.</p> <p>21. “Nacionalni okvir za kvalifikacije (NOK)”- je nacionalni mehanizam za klasifikaciju kvalifikacija izdatih unutar nacionalnog sistema za kvalifikacije, prema grupi kriterijuma koji određuju nivoe i vrste rezultata učenja.</p> <p>22.“Kompetencije”- je sposobnost za izvršavanje aktivnosti paralelno sa traženim standardima koristeći potrebno praktično i teoretsko znanje, kreativne i praktične veštine.</p> <p>23. „Standardi“- su merni pokazatelji postignuća koja se određuju prema kvalitetnim ili kvantitetnim kriterijumima i treba biti postignuti od kandidata koji žele biti kvalifikovani.</p> <p>24. Standard profesije su jedinice za merenje nivo do kojeg je individ ispunio zahteve za realizaciju u specifičnoj profesiji ili gupu profesija u cilju ulaska ili unapređivanje u okviro profesije ili dotičnu profesionalnu oblast. Oni se određuju na</p>	<p>outcomes”, is the process of recognizing the achievements of candidates for qualifications via the issuance of a certificate or diploma.</p> <p>21.“National Qualifications Framework (NQF)” is the national mechanism for classifying qualifications awarded within the National Qualifications System, according to a set of criteria defining levels and types of outcomes of learning</p> <p>22. “Competences”, is the ability to perform activities based on the required standards, with the use of appropriate theoretical and practical knowledge, creative and practical skills.</p> <p>23. “Standards”, are measurable indicators of achievement, defined either in terms of qualitative or quantitative criteria and should be achieved by candidates who want to be qualified.</p> <p>24. “Occupational standards” are units to measure the degree to which an individual could meet requests for performance in a particular occupation or group of occupations in order to enter or progress within an occupation or a</p>
--	---	--

<p>ose fushe përkatëse profesionale. Ato caktohen në nivel kombëtar për individët e punësuar që punojnë brenda një profesioni ose fushe profesionale të veçantë ,si dhe ofrojnë bazën për zhvillimin e kurrikulit profesional dhe vlerësimit. Çdo pako e standardeve është e lidhur me një profesional në të cilin bazohet kurrikuli.</p> <p>25. “Profili”- referon në formulimet e kërkesave të mësimit për profesionin ose grupin profesional, në të cilat bazohet kurrikuli dhe përfshin standardet profesionale për profesionin ose grupin e profesioneve .</p> <p>26. “Nivelet”- e kualifikimit, janë nivele të caktuara brenda hierarkisë së Kornizës Kombëtare të Kualifikimeve - nivelet dallohen sipas rritjes së ndërlikueshmërisë, thellësisë dhe pavarësisë në të mësuar.</p> <p>27. “Vlerësimi i rezultateve mësimore”- u referohet proceseve, përfshirë provimet dhe testet, që shfrytëzohen për të mbledhur, interpretuar dhe vlerësuar dëshminë në mësim të individit - vlerësimi për kualifikime mund të kryhet vetëm nga institucionet ose organet e aprovuara nga</p>	<p>nacionalnom nivou za zaposlene osobe koje rade unutar profesije ili specifičnu profesionalnu oblast, kao i pružaju osnovu za razvoj profesionalnog kurikuluma i vrednovanje. Svaki paket standardavezan je za profesiju i vrednovanje. Svaki paket standarda vezuje se sa profesijom koja se zasniva na kurikulum.</p> <p>25. “Profil”- namenjen je formulisanju zahteva nastave za profesiju ili profesionalnu grupu, na kojima se zasniva kurikulum i obuhvata profesionalne standarde za profesiju ili grupu profesija.</p> <p>26. “Nivo”- kvalifikacija, su određeni nivoi u okviru hierarhije Nacionalnog okvira za kvalifikacije-nivoa se razlikuju prema povećanju složenosti, produbljenosti i nezavisnosti u učenju.</p> <p>27. „Vrednovanje nastavnih rezultata”- podrazumeva procese, obuhvatajući ispite i testove koji se koriste da bi sakupljali, tumačili i proverili dokaze u učenju pojedince – vrednovanje za kvalifikacije mogu obaviti samo institucije ili organi kojim imaju odobrenje od strane NAK-a za</p>	<p>relevant professional field. They are set at national level for employed individuals who work within an occupation or specific professional area, and provide a basis for professional curriculum development and assessment. Each set of standards is linked with a occupation in which the curriculum is based</p> <p>25. “Profile” refers to the statement of learning requirements for the occupation or occupational group on which the curriculum is based and includes the occupational standards for occupation or occupational group in question.</p> <p>26. “Levels”- of qualification are levels defined within the hierarchy of the National Qualifications Framework – levels are differentiated by increases in the complexity, depth and independence of learning.</p> <p>27. “Assessment of learning outcomes” refers to the processes, including exams and tests, used to gather, , interpret and evaluate evidence of an individual’s learning achievements – assessment for qualifications can only be carried out by institutions or bodies approved by NQA</p>
---	--	---

<p>AKK për këtë qëllim dhe të njohura si organe të vlerësimit.</p> <p>28. “Kredit”- është një vlerë numerike që i jepet kualifikimit ose pjesëve të kualifikimit, dhe që paraqet vëllimin e të mësuarit të nevojshëm për të arritur kualifikimin ose një pjesë të kualifikimit. Kreditë mund të akumulohen gjatë një kualifikimi ose mund të transferohen në mes kualifikimeve ose sistemeve të kualifikimit.</p> <p>29. “Njohja e mësimit paraprak” nënkupton procesin e vlerësimit të njohurive, shkathtësive ose kompetencave më të gjëra, të cilat një individ i ka arritur më herët, nëpërmjet mësimit formal, joformal ose informal. Kjo njohuri praktike do të shfrytëzohej për ti dhënë mundësi individit që të avancohet ose të lirohet për një pjesë të kursit ose kredisë drejt kualifikimit.</p> <p>30. “Sigurimi i cilësisë” nënkupton procesin përmes të cilit mirëmbahet cilësia dhe pajtueshmëria e standardeve të kualifikimit, vlerësimit dhe certifikimit.</p> <p>31. “Akreditimi” nënkupton procesin</p>	<p>tu svrhu priznati kao organi za vrednovanje.</p> <p>28. “Kredit”- je numerična vrednost koja se daje kvalifikaciji ili delovima kvalifikacije i koji predstavlja obim potrebnog učenja za postizanje kvalifikacije ili deo kvalifikacije. Krediti mogu biti akumulirani tokom kvalifikacije ili mogu se transferisati između kvalifikacije ili sistemima kvalifikacije.</p> <p>29. „Priznavanje praktičke nastave” podrazumeva procese vrednovanja znanja, veština ili širih kompetencija, koje je pojedinac postigao ranije, preko formalne, neformalne i informalne nastave. Ovo praktično znanje će se koristiti za pružanje mogućnosti osobi da se unapredi ili oslobodi za deo kursa ili kredita u pravcu kvalifikacije.</p> <p>30. „Obezbeđivanje kvaliteta” podrazumeva proces preko kojeg se održava kvalitet i usklađenost standarda kvalifikovanja, proveravanja i sertifikovanja.</p> <p>31. „Akreditiranje” podrazumeva proces</p>	<p>for this purpose and known as assessment bodies.</p> <p>28. “Credit”, is a numerical value given to qualifications or parts of qualifications, which represents the volume of learning required to achieve the qualification or a part of the qualification. Credit can be accumulated towards a qualification or transferred between qualifications or systems of qualifications.</p> <p>29. “Recognition of Prior Learning” means the process of evaluating the knowledge skills or wider competences which an individual has previously acquired through formal, non-formal or informal learning. This knowledge shall be used to give possibility of advancement to a person or exemptions from part of a course or qualification or credit towards a qualification.</p> <p>30. „Quality Assurance” means the process through which the quality and compatibility of qualification standards, assessment and certification are maintained;</p> <p>31. „Accreditation” refers to the process</p>
--	---	--

<p>përmes të cilit Autoriteti Kombëtar i Kualifikimeve (AKK), i themeluar me këtë ligj, përcakton institucionet që vlerësojnë kandidatët dhe lëshojnë certifikata dhe diploma (organet e vlerësimit) dhe çdo organ tjetër që kryen funksione të tjera në emër të AKK. Institucionet dhe organet e akredituara do të jenë objekt i monitorimit dhe auditimit nga AKK.</p>	<p>kojeg Nacionalni autoritet za kvalifikacije (NAK), osnovan ovim zakonom, utvrđuje institucije koje proveravaju kandidate i izdaju svedočanstva i diplome (institucije za proveravanje) i svaki drugi organ koji vrši ostale funkcije u ime NAK-a. Institucije i akreditovani organi biće predmet monitorisanja i revizije od strane NAK-a.</p>	<p>through which the National Qualifications Authority (NQA) established under this Law defines the institutions which assess candidates and issues certificates and diplomas (assessment bodies) and any body which carries out other functions on behalf of the NQA. Institutions and accredited bodies shall be subject to monitoring and auditing by NQA.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 3 Parimet e AAP</p>	<p style="text-align: center;">Član 3 Principi POO-a</p>	<p style="text-align: center;">Article 3. Principles of VET</p>
<p>1. Parimet e AAP janë:</p> <p>1.1.Gjithëpërfshirja;</p> <p>1.2 Qasja,transferi dhe progresi,;</p> <p>1.3.Mësimi teorik dhe i praktikës profesionale;</p> <p>1.4.Nevojat e tashme dhe të ardhshme të Ekonomisë;</p> <p>1.5. Mbështetja e zhvillimit të karrierës si pjesë e integruar e procesit të të mësuarit gjatë gjithë jetës.</p>	<p>1. Principi POO-a su:</p> <p>1.1. Sveobuhvatnost</p> <p>1.2. pristup, transfer i Progres.</p> <p>1.3. Teoretska nastava i profesionalna praksa.</p> <p>1.4. Sadašnje i buduće ekonomske potrebe.</p> <p>1.5. Podržavanje razvoja karijere osobe kao integralni deo učenja tokom celog života.</p>	<p>1. Principles of VET are;</p> <p>1.1. Inclusion</p> <p>1.2 Access, transfer and progression</p> <p>1.3 Theoretical learning and professional practice</p> <p>1.4. Current and future needs of the economy.</p> <p>1.5 Supporting career development as integrated part of lifelong learning</p>

<p style="text-align: center;">Neni 4 Fushëveprimtaritë e arsimit dhe aftësimin profesional</p> <p>1. Fushëveprimtaritë e arsimit dhe Aftësimin profesional (në vazhdim AAP) janë:</p> <p>1.1. Zhvillimi i kompetencave dhe aftësimi për punësueshmëri të individëve në përputhje me profesionin dhe karrierën e tyre sipas kërkesave të tregut të punës.</p> <p>1.2. Krijimi i kulturës së përgjithshme dhe profesionale në pajtim me parimet e arsimit gjatë gjithë jetës dhe zhvillimet ekonomike, shkencore dhe teknologjike.</p> <p>1.3. Njohja e kompetencave të individëve bazuar në standardet e profesioneve të nivelit përkatës.</p>	<p style="text-align: center;">Član 4 Oblast delovanja profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja</p> <p>1. Delovanja profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja (dalje POO) su:</p> <p>1.1. Razvijanje kompetencija i osposobljavanje za zaposlenost osoba u skladu sa profesijom i njihovom karijerom prema zahtevima tržište rada.</p> <p>1.2. Stvaranje opšte i profesionalne kulture u skladu sa principima učenja u toku celog života i ekonomskog, naučnog i tehnološkog razvoja.</p> <p>1.3. Piznavanje kompetencija osobama na osnovu profesionalnih standarda dotičnog nivoa.</p>	<p style="text-align: center;">Article 4 Activity fields of vocational education and training</p> <p>1. Activity fields of vocational education and training (further VET) are:</p> <p>1.1. Development of competences and training for employability of individuals in accordance with occupation and their career according to the labour market.</p> <p>1.2. Creation of general and professional culture in accordance with principles of lifelong learning education and economical, scientific and technological developments.</p> <p>1.3. Recognition of the individuals competences based in occupational standards of the relevant level.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 5 Themelimi dhe puna e institucioneve të arsimit dhe aftësimin profesional (IAAP)</p> <p>1. IAAP mund të jenë publike, private</p>	<p style="text-align: center;">Član 5 Osnivanje i rad institucija profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja (IPOO)</p> <p>1. IPOO-a mogu biti javna, privatna i</p>	<p style="text-align: center;">Article 5 Establishment and the work of institutions of vocational education and training (IVET)</p> <p>1. IVET can be public, private or public</p>

<p>dhe publiko-private apo OJQ.</p> <p>2. IAAP themelohen dhe licencohen sipas legjislacionit në fuqi.</p> <p>3. Avancimi, autonomia dhe funksionimi i institucioneve të AAP-së rregullohet me akt nënligjor .</p> <p>4. Numri i nxënësve, me module dhe kualifikime të AAP-së, resurset, infrastruktura shkollore, mësimdhënësit, personeli tjetër, siguria e nxënësve dhe të atyre që aftësohen dhe që realizojnë pjesën e arsimit dhe aftësimin jashtë objekteve, do të rregullohen me akte nënligjore.</p>	<p>javno-privatna ili NVO</p> <p>2. IPOO se osnivaju i licenciraju prema legislaciji na snazi.</p> <p>3. Unapređenje, autonomnost i funkcionisanje institucija POO-a se reguliše podzakonskom aktom.</p> <p>4. Broj učenika sa modulima i kvalifikacijama/ pohađača, programi POO-a, resursi, školska infrastruktura, nastavnici, drugo osoblje, bezbednost učenika i onih koji se osposobljavaju i koji realizuju deo obrazovanja i osposobljavanja van objekta, biće regulisano podzakonskim aktima.</p>	<p>private or NGOs .</p> <p>2. IVET are established and licensed according to the legislation in force.</p> <p>3. Advancement, autonomy and functioning of VET institutions is regulated with sub-legal act.</p> <p>4. Student numbers, with modules and VET qualifications, resources, school infrastructure, teachers, other personnel; students' safety and those that are trained and that realizes part of education and training outside school facilities, will be regulated by sub-legal acts.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 6</p> <p style="text-align: center;">Kualifikimet dhe modulet e arsimit dhe aftësimin profesional</p> <p>1. Institucionet e arsimit dhe aftësimin profesional formal, ofrojnë kualifikime dhe module të niveleve 3, 4 dhe 5 sipas Ligjit nr.03/L-060 për Kualifikime Kombëtare.</p> <p>2. Institucionet tjera të arsimit dhe aftësimin profesional ofrojnë kualifikime dhe module në nivelin 1,2,3,4,5 sipas</p>	<p style="text-align: center;">Član 6</p> <p style="text-align: center;">Kvalifikacija i moduli profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja</p> <p>1. Institucije formalnog profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja pružaju kvalifikacije i module 3, 4 i 5 nivoa prema Zakonu br.03/Z-060 za Nacionalne kvalifikacije.</p> <p>2. Druge institucije profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja pružaju kvalifikacije i module na nivou 1,2,3,4,5</p>	<p style="text-align: center;">Article 6</p> <p style="text-align: center;">Qualifications and modules of vocational education and training</p> <p>1. Providers of formal vocational Education and training provide qualification and modules of levels 3,4 and 5 – according to the Law No. 03/L-060 for the National Qualifications.</p> <p>2. Other Institutions of vocational education and training provide qualifications and modules in level</p>

<p>Ligjit nr.03/L-060 për Kualifikime Kombëtare.</p> <p>3. Llojet e kualifikimeve janë:</p> <p>3.1. Kualifikimet dhe modulet e arsimit formal që korrespondojnë me klasat 10, 11 dhe 12 duhet të jenë në pajtim me KKK sipas Ligjit nr.03/L-060 për Kualifikime Kombëtare për arsimin profesional.</p> <p>3.2. Kualifikimet dhe modulet e arsimit pasesondar që i takojnë nivelit 5 të KKK që janë profesionale apo akademike ofrohen edhe nga institucionet e arsimit dhe aftësimin profesional. Emërtimi dhe funksionimi i tyre rregullohet me akte nënligjore.</p> <p>3.3. Orientimi dhe këshillimi për karrierë duhet të jenë pjesë integrale e të gjitha programeve të ofruara nga institucionet e arsimit dhe aftësimin profesional.</p> <p>3.4. Në IAAP lejohet zbatimi i formave duale të arsimit dhe aftësimin profesional në të cilin aftësimi praktik</p>	<p>prema Zakonu br. 03/Z-060 za Nacionalne kvalifikacije.</p> <p>3. Vrste kvalifikacije su:</p> <p>3.1. Kvalifikacije i moduli formalnog obrazovanja koji korenspondiraju sa 10,11 i 12-tim razredom treba biti u skladu sa NOK prema Zakonu br.03/Z-060 za Nacionalne kvalifikacije za profesionalno obrazovanje.</p> <p>3.2. Kvalifikacije i moduli post-sekundarnog obrazovanja koji pripadaju 5-tom nivou NOK-a koji su profesionalni ili akademski, pružaju se i od strane institucije profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja. Njihovo imenovanje i funkcionalizacije reguliše se sa podzakonskim aktima.</p> <p>3.3. Orijentacija i savetovanje za karijeru treba biti integralni deo svih ponuđenih programa od strane institucijae profesionalng obrazovanja i osposobljavanja.</p> <p>3.4. U IPOO odobrava se primena dualne forme POO u kojima profesionalna praks i iskustvo realizuje</p>	<p>1,2,3,4,5 according to the Law no. 03/L-060 for National Qualifications.</p> <p>3. Types of qualifications are:</p> <p>3.1. Qualifications and modules of formal education that correspond to (grades 10, 11 and 12 must be in accordance with NQF according to the Law Nr.03/L-060 for National Qualifications for vocational education.</p> <p>3.2. Qualifications and modules of post secondary education that belong to level 5 of NQF that are professional or academic are provided also from institutions of vocational education and training. Their denomination and function is regulated with sub-legal acts.</p> <p>3.3. Orientation and career counselling should be an integral part of all programmes provided by institutions of vocational education and training.</p> <p>3.4. In IVET is allowed implementation of dual forms of vocational education and training in</p>
--	---	--

<p>dhe përvoja realizohet në ndërmarrje, duke kontraktuar ndërmarrjet. Kushtet dhe kriteret që drejtojnë dispozitat e tilla rregullohen me akt nënligjor.</p> <p style="text-align: center;">Neni 7 Veprimtaria ekonomike e IAAP</p> <p>1. Veprimtaria ekonomike e IAAP është ofrimi i shërbimeve profesionale, prodhimit, shitjes dhe veprimtarive tjera me të cilat përparohen dhe kontribuojnë në cilësinë e arsimit dhe aftësimin profesional.</p> <p>2. Kushtet dhe kriteret për veprimtarinë ekonomike të IAAP, rregullohen me akt nënligjor.</p>	<p>se u preduzëcëma, ugovarajući sa preduzëcëma. Uslovi i kriterijumi koji su upravljani takvim odredbama regulišu se sa podzakonskim aktom.</p> <p style="text-align: center;">Član 7 Ekonomska delatnost IPOO</p> <p>1. Ekonomska delatnost IPOO je pružanje profesionalnih usluga, proizvodnje, prodaji i druge delatnosti sa kojima se unapređuje i doprinesi u svojstvu profesionalnog obrazovanja i osposobljava.</p> <p>2. Uslovi i kriterije za ekonomsku delatnost IPOO, regulisana su sa podzakonskim aktom.</p>	<p>which practical training and experience is realized in enterprise, while contracting enterprises. Conditions and criteria that govern such provisions are regulated by sub-legal act.</p> <p style="text-align: center;">Article 7. Economic activity of IVET</p> <p>1. Economic activity of IVET is provision of professional services, production, sale and other activities with which prosper and contribute in the quality of vocational education and training.</p> <p>2. Conditions and criteria for economic activity of IVET are regulated with sub-legal act.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 8 Nivelet e kualifikimeve</p> <p>Nivelet e kualifikimeve përcaktohen me Ligjin nr.03/L-060 për Kualifikimet Kombëtare dhe Kornizën Kombëtare të Kualifikimeve.</p>	<p style="text-align: center;">Član 8 Nivoje kvalifikacija</p> <p>Nivoje kvalifikacija određuju se Zakonom br.03/Z-060 za Nacionalne kvalifikacije i Nacionalnim okvirom kvalifikacija.</p>	<p style="text-align: center;">Article 8 Levels of qualifications</p> <p>Levels of qualifications are determined by the Law no. 03/L-060 for National Qualifications and National Qualifications Framework.</p>

<p style="text-align: center;">Neni 9 Dokumentet</p> <p>1. Certifikimi i të arriturave të nxënësve brenda sistemit të arsimit dhe aftësimin profesional rregullohet sipas legjislacionit në fuqi.</p> <p>2. Nxënësit pas përfundimit të niveleve të arsimit dhe aftësimin profesional për nivelet gjegjëse të kualifikimeve, certifikohen në përputhje me legjislacionin në fuqi.</p>	<p style="text-align: center;">Član 9 Dokumentacija</p> <p>1. Sertifikovanje dostižnosti učenika unutar sistema profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja regulisano je prema zakonima na snazi .</p> <p>2. Učenici nakon završetka nivoa profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja za dotične nivoe kvalifikacija, sertifikuju se u skladu sa zakonima na snazi</p>	<p style="text-align: center;">Article 9 Documents</p> <p>1. Certification of students' achievements within vocational education and training system is regulated according to the legislation in force.</p> <p>2. Students after completion of levels of vocational education and training for appropriate levels of qualifications are certified in accordance with the legislation in force.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 10 Regjistrimi i IAAP</p> <p>1. MASHT-i mban regjistrin e IAAP, ndërsa ministritë tjera mbajnë regjistrat e IAAP të themeluara nga to.</p> <p>2. IAAP, të cilat lëshojnë kualifikime me njohje kombëtare akreditohen nga Autoriteti Kombëtar i Kualifikimeve dhe futen në regjistrin e AKK-së.</p> <p>3. IAAP mbajnë statistikën për nxënësit e certifikuar dhe të diplomuar që sistemohen në tregun e punës.</p>	<p style="text-align: center;">Član 10 Registracija i IPOO</p> <p>1. MONT održava registar IPOO-a, dok druga ministarstva održavaju registre IPOO koje su same osnivale.</p> <p>2. IPOO koje izdaju kvalifikacije sa nacionalnim priznavanjem, akredituju se od strane Nacionalnog autoriteta za kvalifikacije i ubacuju se u registar NAK.</p> <p>3. IPOO održavaju statistike o sertifikovanim i diplomiranim učenicima koji su uključeni na radno tržište.</p>	<p style="text-align: center;">Article 10 Registration of IVET</p> <p>1. MEST keeps register of IVET, while other ministries keep registers of IVET founded by them.</p> <p>2. IVET, which award qualifications with national recognition are accredited by the National Qualification Authority and are inserted in the register of NQA.</p> <p>3. IVET keeps statistics for certified and graduated students that are systemized in the labour market</p>

Neni 11 Kurrikula	Član 11 Kurikulum	Article 11 Curricula
<p>1. Kurrikulat për arsimin dhe aftësimin profesional zhvillohen në pajtim me standardet relevante të profesionit, arsimin dhe kualifikimeve .</p> <p>2. Kurrikulat zhvillohen në harmoni me kërkesat e tregut dhe me përfshirjen e partnerëve social.</p> <p>3. Emërtimet e profesioneve që përdoren nga MASHT duhet të marrin si bazë klasifikimin e profesioneve.</p> <p>4. Ministria e Punës dhe partnerët tjerë social bëjnë analizën e nevojave të tregut të punës dhe mbështet MASHT-in, në planifikimin e kërkesave për arsim dhe aftësim profesional.</p> <p>5. Ministria e Punës në bashkëpunim me Entin e Statistikës të Kosovës janë përgjegjëse për klasifikimin e profesioneve.</p> <p>6. Programi arsimor përbëhet prej:</p> <p>6.1. Pjesës së përgjithshme (teorike);</p>	<p>1. Kurikulum za profesionalno obrazovanje i osposobljavanje sastavljaju se u skladu sa standardima profesije</p> <p>2. Kurikulum sastavlja se u skladu sa zahtevima tržišta i sa obuhvatanjem socijalnih partnera.</p> <p>3. Imenovanje profesija koja se Upotrebljavaju od MONT-a kao osnovu treba uzeti klasifikaciju profesija.</p> <p>4. Ministarsvo rada i drugi društveni partneri vrše analizu potrebe radnog tržišta i zahtevaju od MONT, ispunjavanje potreba za profesionalno obrazovanje i osposobljavanje.</p> <p>5. Ministarstvo rada u saradnji sa Zavodom statistike Kosova stara se o klasifikaciji profesija.</p> <p>6. Obrazovni program se sastoji od:</p> <p>6.1. Opšteg dela (teoretsku);</p>	<p>1. Curricula for vocational education and training are developed in accordance with the relevant occupational, education and qualifications standards.</p> <p>2. Curricula are developed in harmony with market demands and with the involvement of social partners.</p> <p>3. Denominations of occupations that are used by MEST should take as base classification of occupations.</p> <p>4. The Ministry of Labour and other partners should conduct analyses of the labour market needs and support the MEST, in planning to meet the needs for vocational education and training.</p> <p>5. The Ministry of Labour in cooperation with Statistical Office of Kosovo is responsible for classification of occupations.</p> <p>6. Educational program consist of:</p> <p>6.1. General part (theoretical).</p>

<p>6.2. Pjesës profesionale (teorike);</p> <p>6.3. Modulet e praktikës profesionale.</p> <p style="text-align: center;">Neni 12 Standardet e profesionit</p> <p>1. Standardet e profesionit zhvillohen në bashkëpunimin me MASHT-in, AKK, MPMS, ministritë tjera relevante dhe partnerët social.</p> <p>2. Standardet e profesionit miratohen nga KAAPRr.</p> <p>3. Verifikimin e standardeve profesionale e bën AKK.</p> <p>4. Vlerësimi i të arriturave të nxënësve bazohet në standardet e kualifikimit për profilin e caktuar.</p>	<p>6.2. Profesionalnog dela (teoretsku);</p> <p>6.3. Modulima profesionalne prakse.</p> <p style="text-align: center;">Član 12 Standardi profesije</p> <p>1. Standardi profesije odvijaju se u saradnji sa MONT-a, PKK, NAK, MRSZ i druga relevantna ministarstva i drugi društveni partneri.</p> <p>2. Standardi profesije usvajaju se od strane APOOO-a.</p> <p>3. Proveravanje profesionalnih standarda vrši NAK.</p> <p>4. Vrednovanje postignuće učenika zasniva se na standarde kvalifikacije za određene profile.</p>	<p>6.2. Professional part (theoretical).</p> <p>6.3. Modules of professional practice.</p> <p style="text-align: center;">Article 12 Occupational Standards</p> <p>1. Occupational Standards are developed in cooperation which MEST, KCC, NQA, MLSW and other relevant ministries and other social partners.</p> <p>2. Occupational Standards are approved by CVETA.</p> <p>2. Verification of Occupational Standards is carried out by the NQA.</p> <p>4. Assessment of students' achievement is based on qualification standards for the specific profile.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 13 Agjencioni për AAPRr</p> <p>1. Me propozim të MASHT qeveria themelon Agjencionin për Arsim dhe Aftësim Profesional dhe të Rriturve (AAPRr):</p>	<p style="text-align: center;">Član 13 Agencija za POO i OO</p> <p>1. Na predlog MONT-a Vlada je osnivala Agenciju za Profesionalno obrazovanje i osposobljavanje i za odrasle (APOOO).</p>	<p style="text-align: center;">Article 13 Agency for VETA</p> <p>1. With proposal of the MEST, the government establishes the Agency for Vocational Education and Training and of Adults' (AVETA).</p>

<p>2. AAAPRr është përgjegjëse për:</p> <p>2.1. Administrimin dhe udhëheqjen e IAAPRr;</p> <p>2.2. Zhvillimin e AAPRr;</p> <p>2.3. Koordinimin e studimeve lidhur me AAPRr;</p> <p>2.4. Koordinimin e projekteve ndërkombëtare;</p> <p>2.5. Përfshirjen e partnerëve social në AAP dhe ARr;</p> <p>2.6. Inicion kërkime për nevojat e tregut të punës.</p> <p>2.7. Mbikëqyr dhe koordinon zhvillimin e standardet e profesionit.</p> <p>3. Struktura dhe funksionimi i AAAPRr përcaktohet me akt nënligjor.</p> <p>4. Ligji për Arsim dhe Aftësim Profesional vlen derisa të aprovohet korniza ligjore për AAAPRr.</p> <p>5. Drejtohet nga këshilli drejues.</p>	<p>2. APOOO bavi se:</p> <p>2.1. Administriranjem i rukovođenjem IPOOO-a;</p> <p>2.2. Razvojem APOOO-a;</p> <p>2.3. Koordiniranjem studija u vezi sa POOO</p> <p>2.4. Koordinisanjem međunarodnih projekta.</p> <p>2.5. Obuhvatnost socialnih e partnera u sistem POO-a i OO.</p> <p>2.6. Inicira istraživanja za potrebe privrede i tržišta.</p> <p>2.7. Nadgleda i rukovodi razvoj profesionalnih standarda</p> <p>3. Struktura i funkcionisanje APOOO-a se određuje podzakonskom aktom.</p> <p>4. Dok ne budu sastavljeni pravilnici za APOOO važi Zakon za profesionalno obrazovanje i osposobljavanje .</p> <p>5. Upravlja se od strane posebnog saveta.</p>	<p>2. AVETA is responsible for:</p> <p>2.1. Administration and leadership of IVETAs</p> <p>2.2. Development of (VETA)</p> <p>2.3. Coordination of studies concerning VETA</p> <p>2.4. Coordination of international projects</p> <p>2.5. Engagement of social partners in VET and AE.</p> <p>2.6. Initiating researches into the needs of labour market.</p> <p>2.7. Supervises and coordinates the development of occupational standards.</p> <p>3. Structure and functioning of AVETA is determined based on secondary legislation.</p> <p>4. The Law for Vocational Education is applicable until the legal framework for the AVETA is adopted</p> <p>5. Is led by the steering council.</p>
--	---	---

<p>6. Me ligj caktohet personeli i AAAPRr.</p> <p style="text-align: center;">Neni 14 Këshilli për Arsimin dhe Aftësimin Profesional dhe Arsimin dhe Aftësimin e të Rriturve të Kosovës</p> <p>1. MASHT themelon Këshillin për Arsimin dhe Aftësimin Profesional dhe Arsimin e të Rriturve (KAAPRr) me qëllim që të këshillojë për politikën e zhvillimit.</p> <p>2. KAAPRr, është organ këshilldhënës për MASHT, dhe funksionimi i këtij këshilli përcaktohet me akt nënligjor të nxjerrë nga MASHT.</p> <p>3. Mjetet financiare për punën e KAAPRr do të sigurohen nga buxheti i Kosovës, i ndarë për MASHT-in.</p> <p>4. Punët administrative për nevojat e KAAPRr, i kryen Departamenti përkatës brenda MASHT-it.</p> <p>5. KAAPRr mund të themelojë komitete profesionale të përhershme dhe grupe punuese të përkohshme për të ndërmarrë aktivitete të veçanta, që mund të përfshijë</p>	<p>6. Zakonom se određuje osoblje POOO.</p> <p style="text-align: center;">Član 14 Savet za profesionalno obrazovanje i osposobljavanje i obrazovanje i osposobljavanje za odrasle Kosova</p> <p>1. MONT osniva Savet za profesionalno obrazovanje i osposobljavanje i obrazovanje odraslih (SPOOO) tako da savetuje za politike razvoja.</p> <p>2. SPOOO je javni organ pod nadležnosti MONT-a i funkcionisanje ovog Saveta se određuje podzakonskom aktom doneto od strane MONT-a.</p> <p>3. Finansijska sredstva za rad SPOOO-a biće obezbeđena iz Kosovskog budžeta, izdvojeno za MONT.</p> <p>4. Administrativni rad za potrebe SPOOO- a vrši dotični departament unutar MONT-a.</p> <p>5. SPOOO može da osniva stalne profesionalne komitete i privremene radne grupe da bi preuzeli posebne aktivnosti, koji mogu obuhvatiti nastavnike,</p>	<p>6. With law is assigned the personnel of AVETA</p> <p style="text-align: center;">Article 14 Council for Vocational Education and Training and Adults' Education and Training of Kosovo</p> <p>1. MEST establishes Council of Vocational Educational and Training and Adults' Education (CVETAE) in order to provide advises on policy development.</p> <p>2. CVETAE is an advisory body to MEST, and functioning of this Council is determined with secondary legislation issued by MEST.</p> <p>3. Financial means for the work of CVETAE shall be provided from the budget of Kosovo, allocated for MEST.</p> <p>4. The administrative work for the needs of CVETAE carries out the relevant Department within MEST.</p> <p>5. CVETAE can establish permanent professional committees and temporary working groups to undertake specific activities, which may include teachers,</p>
---	---	--

<p>mësimdhënësit, përfaqësuesit e partnerëve social dhe organizatave të bartësve të tjerë, profesionistët e sektorit dhe të tjerë, si dhe ekspertët shkencor në pajtim me rregulloret e nxjerra për punën e këtij këshilli.</p> <p>6. KAAPRr miraton standardet e profesionit.</p> <p>7. KAAPRr, nxjerr rregulloren për administrimin e punës së vet.</p> <p style="text-align: center;">Neni 15 Përbërja e Këshillit për Arsimin dhe Aftësimin Profesional dhe Arsimin dhe Aftësimin për të Rritur</p> <p>1. KAAPRr, përbëhet prej 15 anëtarëve duke përfshirë kryetarin. KAAPRr e përbëjnë përfaqësuesit e Qeverisë përfshirë Ministrinë e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë, Ministrinë e Punës dhe Mirëqenies Sociale, ministritë tjera relevante, AKK, AAAPRr, Odën Ekonomike të Kosovës dhe partnerët socialë.</p> <p>2. Anëtarët e KAAPAARr emërohen nga institucionet përkatëse me kërkesë të MASHT-it.</p>	<p>predstavnikë društvenih partnera i organizacije drugih profesionalnih nosioca drugih sektora, kao i naučne eksperte u skladu sa pravilnicima doneti za rad ovog saveta.</p> <p>6. SPOOO usvaja profesionalne standarde.</p> <p>7. SPOOO donosi pravilnik o administriranju svog rada.</p> <p style="text-align: center;">Član 15 Sadržaj Saveta za profesionalno obrazovanje i osposobljavanje i obrazovanje i osposobljavanje za odrasle</p> <p>1. SPOOO je sastavljen od 15 članova obuhvatajući i predsednik. SPOOOOO sačinjavaju predstavnici Vlade obuhvatajući Ministarstvu obrazovanja, nauke i tehnologije, Ministarstvu rada i društvene zaštite, druga relevantna ministarstva, NAK, APOOO, Privredna komora Kosova i društveni partneri.</p> <p>2. Članovi SPOOOOO-a se imenjuju od dotičnih institucija na zahtev MONT-a.</p>	<p>representatives of social partners and other stakeholder organizations, professionals and other sectors, as well as scientific experts in accordance with regulations issued for the work of this council.</p> <p>6. CVEATE approves standards of occupation.</p> <p>7. CVETAE issues regulations for administration of its work.</p> <p style="text-align: center;">Article15 Composition of the Council for Vocational Education and Training and Adults' Education and Training</p> <p>1. CVETAE is consisted of 15 members including the Chairman. CVETAE is comprised of representatives of the Government including Ministry of Education, Science and Technology, Ministry of Labour and Social Welfare, other relevant ministries, NQA, AVETA, Kosovo Chamber of Commerce and social partners.</p> <p>2. Members of CVETAET are nominated by the respective institutions with the request of MEST.</p>
--	--	---

<p>3. Kryetari i KAAPAARr zgjedhet nga anëtarët e KAAPAARr sipas rregullores së punës.</p> <p>4. Mandati i KAAPAARr dhe i kryetarit zgjat tri vite me mundësi rizgjedhje edhe për një mandat.</p>	<p>3. Predsednik SPOOOOO-a se izabere o članstva SPOOOOO-a prema pravilniku rada.</p> <p>4. Mandat SPOOOOO-a i predsednika traje tri godine i može biti ponovo izabran još za jedan mandat.</p>	<p>3. The Chair of CVETAET is elected by members of CVETAET under the working regulation.</p> <p>4. The mandate of CVETAET and of the Chair lasts three years with possibility of re-election also for one mandate</p>
<p style="text-align: center;">Neni 16 Puna e Këshillit të Arsimit dhe Aftësimit Profesional dhe Arsimit dhe Aftësimit për të Rritur</p>	<p style="text-align: center;">Član 16 Rad Saveta za profesionalno obrazovanje i osposobljavanje i obrazovanje i osposobljavanje za odraslih</p>	<p style="text-align: center;">Article 16 The work of the Council of Vocational Education and Training and Education and Training for Adults</p>
<p>1. KAAPAARr, këshillon MASHT-in në orientimin e përgjithshëm për politikën e arsimit dhe aftësimin profesional dhe arsimin e të rriturve në Kosovë.</p> <p>2. KAAPAARr, do të rishikojë çështjet e zhvillimit të arsimit dhe aftësimin profesional, do të jep këshilla, propozime dhe rekomandime të MASHT-it, përfshirë propozimet për ligjet dhe dokumentet tjera zyrtare lidhur me arsimin profesional. Gjithashtu, do të sigurojë një forum gjithëpërfshirës për harmonizimin e politikave dhe qasjeve përgjatë tërë sistemit të arsimit dhe aftësimin profesional, nëpërmjet angazhimit të</p>	<p>1. SPOOOOO savetuje MONT-a u opštoj orientaciji za politike profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja i za obrazovanje odraslih na Kosovu.</p> <p>2. SPOOOOO, pregledaće pitanje razvoja profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja, pružaće savete, predloge i preporuke MONT-u, obuhvatajući predloge zakona i drugih službenea dokumenta, u vezi profesionalnog obrazovanja. Takođe, obezbediće sveobuhvatni forum za usklađivanje politika i pristupu u toku celog sistema profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja, pomoću angazovanje</p>	<p>1. CVETAET advises the MEST on the general direction for vocational education and training and adults' education policy in Kosovo.</p> <p>2. CVETAET will review issues of vocational education and training development, will give advices, proposals and recommendations of MEST, including proposals for laws and other official documents, regarding with vocational education. Also, will provide an inclusive forum for harmonization of politics and approaches along the whole system of vocational education and training, through engagement of social</p>

<p>partnerëve social dhe bartësve të tjerë me interes.</p> <p>3. KAAPAARr, do të ofrojë këshilla dhe rekomandojë profilet për aprovim në të cilat duhet të bazohen programet e arsimit dhe aftësimin profesional, standardet për çdo profil, përmbajtjen profesionale të planprogramit për këto profile dhe kualifikimet profesionale, që duhet të përfshihen brenda kornizës së kualifikimeve. Gjithashtu, rekomandon librat shkollor dhe materialet mësimore për shfrytëzim në programet e tilla.</p> <p>4. KAAPAARr, kryen edhe aktivitete të tjera që janë në pajtim me dispozitat e këtij ligji.</p> <p style="text-align: center;">Neni 17 Bashkëpunimi me partnerët e AAP</p> <p>MASHT, me ministritë tjera, partnerët tjerë të AAP; komunat, dhe partnerët social, lidhin marrëveshje të bashkëpunimit me ndërmarrjet, qendrat e aftësimin, me qëllim të realizimit të interesave të përbashkëta në krijimin e lidhjeve në mes institucioneve arsimore, aftësuese dhe tregut të punës.</p>	<p>društvenih partnera i drugih nosioca od interesa.</p> <p>3. SPOOOOO, pružiće savete i preporučice profile za usvajanje u kojima treba da se baziraju programi profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja, standardi za svaki profil, profesionalni sadržaj plana i programa za ove profile i profesionalne kvalifikacije, koje trebaju biti obuhvaćene unutar okvira za kvalifikacije. Takođe, može vršiti preporuku za školske udžbenike i drugog nastavnog materijala za korišćenje u takvim programima.</p> <p>4. SPOOOOO vrši i druge aktivnosti koji su u skladu sa odredbama ovog zakona.</p> <p style="text-align: center;">Član 17 Saradivanje sa partnerima POO-a</p> <p>MONT, sa drugim partnerima POO-a: opštinama, PKK i društvenim partnerima, potpisuju memorandum o saradnji sa preduzećima, centrima za osposobljavanje, za uspešno saradivanje u cilju realizaciji zajedničkog interesa u stavljanju veza među obrazovnim osposobljavajućim institucijama i tržište rada.</p>	<p>partners and other bearers with interest.</p> <p>3. CVETAET will provide advices and recommend profiles for approval on which must be based programmes of vocational education and training, standards for each profile, professional content of the curriculum for these profiles and professional qualifications, which must be included within the qualification framework. Also, recommends textbooks and other teaching materials for use in such programmes.</p> <p>4. CVETAET performs other activities that are in compliance with provisions of this law.</p> <p style="text-align: center;">Article 17 Cooperation with partners of VET</p> <p>MEST, with other ministries, other partners of VET: municipalities, and social partners, bind the agreement of cooperation with enterprises, training centres, with purpose of realization of joint interests to create links between educational, training institutions and the labour market.</p>
--	---	---

<p align="center">Neni 18 Sigurimi i cilësisë në AAP</p>	<p align="center">Član 18 Osiguravanje kvaliteta u POO</p>	<p align="center">Article 18 Quality assurance in VET</p>
<p>1. IAAP, përgatisin raportet vjetore të vetëvlerësimit bazuar në kriteret e përcaktuara nga AKK.</p> <p>2. Raportet e vetëvlerësimit duhet të publikohen dhe të jenë transparente.</p> <p>3. Inspektimi i jashtëm kryhet nga inspektorët e MASHT-it.</p> <p>4. Rregullimi i dhënies së kualifikimeve përcaktohet në bazë të nenit 15 të Ligjit për Kualifikimet Kombëtare.</p> <p>5. Akreditimi i institucioneve për vlerësim përcaktohet në bazë të nenit 16 të Ligjit për Kualifikimet Kombëtare .</p> <p>6. Sigurimi i cilësisë së vlerësimit realizohet nga AKK bazuar në Ligjin për Kualifikimet KombëtareKombëtare.</p>	<p>1. IPOO-a pripremaju godišnje izveštaje o samovrednovanju zasnovane na određenim kriteijama NOK-a.</p> <p>2. Izveštaji samoocenivanja treba biti objavljeni i da budu transparentni.</p> <p>3. Eksterna inspekcija vrši se od strane inspektore iz MONT.</p> <p>4. Regulisanje dodele kvalifikacija određuje se na osnovu člana 15 Zakona za Nacionalnu kvalifikaciju.</p> <p>5. Akreditacija institucije za vrednovanje određuje se na osnovu člana 16 Zakona za Nacionalnu Kvalifikaciju.</p> <p>6. Obezbeđivanje kvaliteta vrednovanja realizuje se NAK na osnovu Zakona o Naconalnoj kvalifikaciji.</p>	<p>1. IVET prepares annual self-evaluation reports according to criteria set by the NQA.</p> <p>2. Self-evaluation reports should be published and be transparent.</p> <p>3. External inspection is conducted by MEST inspectors.</p> <p>4. The regulation of the award of qualifications is determined under article 15 of the Law on National Qualifications</p> <p>5. Accreditation of the assessment institutions is determined under article 16 of the Law on National Qualifications.</p> <p>6. Quality assurance of the assessment is carried out by NQA under the Law on National Qualifications.</p>

<p align="center">Neni 19 Organizimi dhe planifikimi i procesit arsimor</p> <p>Organizimi dhe planifikimi i procesit në arsimin dhe aftësimin profesional rregullohet me akt nënligjor.</p>	<p align="center">Član 19 Organizovanje i planiranje nastavnog procesa</p> <p>Organizovanje i planiranje procesa profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja biće regulisano sa podzakonskim aktima</p>	<p align="center">Article 19 Organization and planning of the educational process</p> <p>Organization and process planning of the vocational education and training is regulated with sub-legal act:</p>
<p align="center">Neni 20 Zyra për bashkëpunim të ekonomisë me AAP (ZBEAAP)</p> <p>1. ZBEAAP koordinon bashkëpunimin në mes ekonomisë, në të gjitha çështjet e AAP.</p> <p>2. ZBEAAP vepron në kuadër të MASHT dhe përfaqësohet nga ministrinë përkatëse dhe partnerët social.</p> <p>3. Përbërja, funksionimi dhe detyrat e ZBEAAP do të përcaktohen me një akt nënligjor.</p>	<p align="center">Član 20 Kancelarija za ekonomsku saradnju sa POO (KSEPOO)</p> <p>1. “KSEPOO “- koordinira saradnju među privatne i javne ekonomije u svim pitanjima POO-a.</p> <p>2. KSEPOO deluje u okvir MONT-a i predstavlja se od dotičnih ministarstva i društvenih partnera.</p> <p>3. Sastavljanje funkcionisanje i obaveze KSEPOO biće određene podzakonskim aktom .</p>	<p align="center">Article 20 Office for economic cooperation with VET (OECVET)</p> <p>1. “OECVET” – coordinates cooperation between public and private economy in all issues of VET.</p> <p>2. OECVET acts within the MEST and is represented from respective ministries and social partners.</p> <p>3. Composition, function and duties of “OECVET” will be determined with a sub-legal act:</p>
<p align="center">Neni 21 Komisioni i IAAP për provimin përfundimtar</p> <p>1. Për mbajtjen e provimit të një profesioni specifik në institucionet e</p>	<p align="center">Član 21 Komisija IPOO-a za završni ispit</p> <p>1. Za održavanje ispita specifične profesije u institucijama profesionalnog</p>	<p align="center">Article 21 The Commission of IVET for the final exam</p> <p>1. For keeping of exam of a specific occupation in vocational education</p>

<p>arsimit profesional ngriten komisionet e provimeve nga Këshilli i IAAP.</p> <p>2. Komisioni i provimeve përbëhet nga tre anëtarë :</p> <p>2.1. Një përfaqësues i punëdhënësve</p> <p>2.2. Dy mësimdhënës të institucionit të arsimit profesional.</p> <p>3. Emërimi i përfaqësuesve të punëdhënësve bëhet në bashkëpunim me ZBEAAP pasi të bëhet kërkesë nga institucioni i arsimit profesional.</p> <p>4. Anëtarët e komisionit për fushat profesionale të provimit duhet të jenë të përshtatshëm me profilet e fushës përkatëse për të bashkëvepruar në çështjet e provimeve.</p> <p>5. Implementimi i provimeve dhe vlerësimi i rezultateve mësimore duhet të rregullohet me një akt nënligjor.</p> <p style="text-align: center;">Neni 22 Këshilli drejtues</p> <p>1. Çdo institucion i AAP publik arsimor dhe aftësues duhet të ketë këshillin</p>	<p>obrazovanja osnivaju se komisije ispita od Saveta IPOO-a.</p> <p>2. Komisija za ispit je sastavljena od tri člana:</p> <p>2.1. Jedan predstavnik poslodavca i</p> <p>2.2. Dva nastavnika institucije profesionalnog obrazovanja.</p> <p>3. Imenovanje predstavnika poslodavca se vrši u saradnji sa KSEPOO nakon zahteva od strane institucije profesionalnog obrazovanja.</p> <p>4. Članovi komisije za profesionalne oblasti ispita treba da su odgovarajući sa profilom dotične oblasti radi zajedniče saradnje u vezi ispita.</p> <p>5. Implementiranje ispita i vrednovanje nastavnih rezultata treba da budu regulisani podzakonskom aktom.</p> <p style="text-align: center;">Član 22. Upravni savet</p> <p>1. Svaka institucija POO javno obrazovana i osposobljavajuća treba da ima upravni</p>	<p>institutions are raised examination commissions from Council of IVET.</p> <p>2. The commission of examinations is consisted from three members:</p> <p>2.1. One representative of employers</p> <p>2.2. Two teachers of vocational education institution</p> <p>3. Nomination of employers' representatives is done in cooperation with OECVET after the request is made from vocational education institution.</p> <p>4. Members of commission for professional fields of examination should be suitable with profiles of the relevant field to interact on issues of examinations.</p> <p>5. Implementation of exams and assessment of learning outcomes should be regulated with a sub-legal act.</p> <p style="text-align: center;">Article 22 Steering Council</p> <p>1. Every VET institution of public education and training should have the</p>
--	---	---

<p>drejtues.</p> <p>2. Përbërja, funksionimi, detyrat, mandati dhe përfaqësimi i Këshillit drejtues rregullohen me një akt nënligjor.</p> <p style="text-align: center;">Neni 23 Personeli udhëheqës</p> <p>Drejtori dhe zëvendësdrejtori i institucionit të AAP zgjedhet sipas Ligjit nr. 03/L-068 për Arsimin në Komunitet e Republikës së Kosovës dhe duhet të jenë me përgatitje profesionale të profileve përkatëse të institucionit.</p> <p style="text-align: center;">Neni 24 Personeli mësimdhënës</p> <p>1. Programet e arsimit dhe aftësimin profesional i zbatohen:</p> <p style="padding-left: 20px;">1.1. Mësimdhënësit e lëndëve/ moduleve të përgjithshme;</p> <p style="padding-left: 20px;">1.2. Mësimdhënësit e lëndëve moduleve profesionale;</p> <p style="padding-left: 20px;">1.3. Mësimdhënësit e mësimin/</p>	<p>savet.</p> <p>2. Sastav, funksionisanje obaveze mandati i predstavlanje Upravnog saveta reguliše se sa podzakonskim aktom.</p> <p style="text-align: center;">Član 23 Rukovodeće osoblje</p> <p>Direktor i zamenik direktora institucije POO-a se izaberu prema zakonu br 03/Z-068 za obrazovanje u opštinama Republike Kosova, i treba da je sa stručnom spremom dotičnih profila institucije.</p> <p style="text-align: center;">Član 24 Nastavno osoblje</p> <p>1. Programi profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja sprovode:</p> <p style="padding-left: 20px;">1.1. Predmetni nastavnici/ opštih modula;</p> <p style="padding-left: 20px;">1.2. Predmetni nastavnici/ profesionalnih modula;</p> <p style="padding-left: 20px;">1.3. Nastavnici nastave/praktičnih</p>	<p>steering council.</p> <p>2. Composition, function, duties, mandate and representation of the Steering council is regulated with a sub-legal act.</p> <p style="text-align: center;">Article 23 Leading personnel</p> <p>Director and deputy director of VET institution is elected according to Law no. 03/L-068 for Education of municipalities of the Republic of Kosovo, and must be with professional preparation of the relevant profiles of institution.</p> <p style="text-align: center;">Article 24 Teaching personnel</p> <p>1. Programs of vocational education and training are implemented by:</p> <p style="padding-left: 20px;">1.1. Teachers of general subjects / modules;</p> <p style="padding-left: 20px;">1.2. Teachers of professional subjects / modules;</p> <p style="padding-left: 20px;">1.3. Teachers of practice</p>
--	--	--

<p>moduleve praktike;</p> <p>1.4. Instruktorët/trajnerët e moduleve praktike;</p> <p>1.5. Bashkëpunëtorët profesional;</p> <p>1.6. Këshilltarët për udhëzime në karrierë.</p> <p>2. Personeli mësimdhënës i cili duhet ti zbatoj programet brenda institucionit profesional, duhet të posedojë kualifikime adekuate profesionale. Kjo rregullohet përmes normativit të cilin e harton MASHT-i.</p> <p>3. Orët e punës së personelit të punësuar në institucionet që i zbatojnë programet për arsim dhe aftësim profesional do të rregullohen me akt nënligjor.</p> <p style="text-align: center;">Neni 25 Programet për kualifikime dhe rikualifikim</p> <p>Programet për kualifikime dhe rikualifikim për drejtorë, zëvendësdrejtorë dhe personelin mësimdhënës në institucionet që ofrojnë programe të arsimit dhe aftësimin profesional, do të validoj dhe</p>	<p>modula,</p> <p>1.4. Instruktori/treneri praktikë modula,</p> <p>1.5. Profesionalni saradnici,</p> <p>1.6. Savetnici za uputstvo u karijeri</p> <p>2. Nastavno osoblje koja treba da primenjuje programe unutar profesionalne institucije treba da ima adekvatnu profesionalnu kvalifikaciju. Ovo se reguliše preko normativa koji sastavlja MONT.</p> <p>3. Radni časovi osoblja zaposlenog u institucijama koje primenjuju programe profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja biće regulisano podzakonskom aktom.</p> <p style="text-align: center;">Član 25 Programi za kvalifikaciju i prekvalifikaciju</p> <p>Programi za kvalifikaciju i prekvalifikaciju za direktore, zamenici direktora i nastavnog osoblja institucije koja pružaju programe profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja, biće validirani i</p>	<p>learning/modules;</p> <p>1.4. Instructors/trainers of practice modules,</p> <p>1.5. Professional collaborators,</p> <p>1.6. Counsellors for career guidance</p> <p>2. Teaching personnel which must implement programmes within professional institution should possess adequate professional qualifications. This is regulated through the normative that MEST compiles.</p> <p>3. Working hours of the employed personnel in institutions that implement programmes for vocational education and training will be regulated with sub-legal act.</p> <p style="text-align: center;">Article 25 Programmes for qualification and requalification</p> <p>Programmes for qualification and requalification for director, deputy director and teaching personnel in institutions that provide programmes of vocational education and training, will</p>
---	---	---

<p>akreditoj AKK sipas këshillave nga KAAP.</p> <p style="text-align: center;">Neni 26 Kushtet e regjistrimit për kualifikime dhe module profesionale të arsimit profesional</p> <p>1. Regjistrimi për kualifikime dhe Module i arsimit profesional është i hapur për personat që plotësojnë kushtet e parapara me këtë ligj.</p> <p>2. Kualifikimet dhe modulet e arsimit të mesëm të lartë profesional, janë të hapura për personat që kanë kryer arsimin e detyrueshëm ose kualifikimet ekuivalente me të.</p> <p>3. Kushtet e hollësishme që drejtojnë regjistrimin për të gjitha kualifikimet dhe modulet e arsimit profesional rregullohen me KKK.</p>	<p>akreditirani od strane ANK prema savetima od SPOO-a.</p> <p style="text-align: center;">Član 26 Uslovi upisivanja za kvalifikaciji i profesionalni moduli obrazovanja</p> <p>1. Upis za kvalifikaciju i module profesionalnog obrazovanja je otvoreno za osobe koje ispunjavaju uslove predviđene ovim Zakonom.</p> <p>2. Kvalifikacije i moduli više srednjeg profesionalnog obrazovanja su otvoreni za osobe koje su završile obavezno obrazovanje ili ekvivalentne kvalifikacije sa njim.</p> <p>3. Detaljni uslovi koja upravljaju registrovanje za sve kvalifikacije i module profesionalnog obrazovanja regulišu se sa NAK-om.</p>	<p>validate and accredit NQA according to CVET advices.</p> <p style="text-align: center;">Article 26 Registration conditions in professional qualifications and modules of vocational education</p> <p>1. Registration for qualification and modules of the vocational education is opened for persons that meet conditions foreseen with this Law.</p> <p>2. Qualifications and modules of high secondary vocational education are opened for persons that have completed the compulsory education or equivalent qualifications with it.</p> <p>3. Detailed conditions leading registration for all qualifications and modules of vocational education are regulated with NQF.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 27 Regjistrimi i shtetasve të huaj</p> <p>Shtetasi i huaj ose personi pa shtetësi mund të regjistrohet në AAP sipas procedurave të parapara nga MASHT-i dhe ministritë tjera relevante.</p>	<p style="text-align: center;">Član 27 Upis stranih državljana</p> <p>Strani državljan ili osoba bez državljanstva može se upisati u POO prema procedurama predviđenim od strane MONT-a i drugih relevantnih</p>	<p style="text-align: center;">Article 27 Registration of foreign citizens</p> <p>Foreign citizen or persons without citizenship may be enrolled in VET according to procedures foreseen by MEST and other relevant ministries.</p>

<p style="text-align: center;">Neni 28 Konkursi</p> <p>1. Regjistrimi i nxënësve në shkolla profesionale publike bëhet nëpërmjet konkursit të shpallur nga MASHT-i, pas planifikimit i cili bazohet në hulumtimin për zhvillimin ekonomik në atë rajon të kryera nga komuna.</p> <p>2. Për regjistrimin e kandidatëve (të rriturve) në shkollat e AAP-së, komuna mund të shpall konkursin për vendet e lira sipas kualifikimeve të validuara më parë nga AKK, pas planifikimit i cili bazohet në hulumtimin për zhvillimin ekonomik në atë rajon të kryera nga komuna.</p>	<p>ministarstva.</p> <p style="text-align: center;">Član 28 Konkurs</p> <p>1. Registriranje učenika u javnim profesionalnim školama se vrši preko konkursa objavljenim od MONT-a, nakon planiranja koja se bazira na istraživanju za ekonomski razvoj tog regiona izvršen od strane opštine.</p> <p>2. Radi registriranja kandidata (odraslih) u školama POO-a, opština može objaviti konkurs za slobodna mesta prema kvalifikacijama unapred validirana od NAK-a, nakon planiranja koja se bazira na istraživanju o ekonomskom razvoju ovog regiona izvršene od strane opštine</p>	<p style="text-align: center;">Article 28 Competition</p> <p>1. Enrolment of students in vocational public schools is done through the announced competition from MEST, after planning, which is based in research for economic development in that region conducted by the municipality.</p> <p>2. For enrolment of candidates (adults) in VET schools, the municipality could announce competition for vacancies according to previously validated qualifications from VET, after planning which is based in research for economic development in that region conducted by the municipality.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 29 Vlerësimi i nxënësve/kandidatëve</p> <p>1. Vlerësimi dhe verifikimi i njohurive Dhe shkathtësive do të përcaktojnë suksesin e nxënësve drejt përmbushjes së kërkesave të kualifikimit dhe moduleve të arsimit profesional. Vlerësimi mbështetet në standardet e publikuara për profilin përkatës sipas nivelit të KKK dhe</p>	<p style="text-align: center;">Član 29 Vrednovanje učenika/kandidata</p> <p>1. Vrednovanje učenika i proveravanje znanja i veština određice se uspeh učnika ka ispunjavanju zahteva za kvalifikaciju i modula profesionalnog obrazovanja. Vrednovanje je podržano u objavljenim standardima za dotičnog profila prema nivou NOK-a i očekivanim</p>	<p style="text-align: center;">Article 29 Assessment of students/candidates</p> <p>1. Assessment and verification of knowledge and skills will determine student's success toward completion of request of qualification and modules of vocational education. Assessment is based on published standards for the relevant profile according to the level of</p>

<p>rezultatet e prishme të të nxënit sipas Kornizës së Kurrikulumit të Kosovës.</p> <p>2. Verifikimi dhe vlerësimi i dijes dhe shkathtësive jetësore përfshin lëndë të caktuara, gjegjësisht pjesë tjera të programit mësimor dhe bëhet në forma dhe metoda adekuate.</p> <p>3. Provimi përfundimtar për modulet e praktikës për nxënësit në punëtori/ndërmarrje, realizohet sipas këtij ligji dhe përcaktohet me akt nënligjor.</p> <p>4. Mësimdhënësi është i obliguar që t'a informojë nxënësin lidhur me rezultatet e arritura në vlerësim.</p> <p>5. Organizimi i vlerësimit të arritshmërisë për personat me aftësi të kufizuara u përshtatet nevojave të tyre.</p>	<p>rezultatima učenja prema Okviru kosovskog kurikuluma .</p> <p>2. Vrednovanje i ocenivanje znanja i životnih veština obuhvata određeni predmeti, odnosno drugi delovi nastavnog programa i vrši se u adekvatnoj formi i metodi .</p> <p>3. Završni ispit za module praktike za učenike u radionici/preduzeću realizuje se prema ovog zakonu i određuje se sa podzakonskim aktom.</p> <p>4. Nastavnik je dužan da informiše učenika u vezi postignutih rezultata u vrednovanju.</p> <p>5. Organizovanje vrednovanja dostižnosti za osobe sa ograničenim sposobnostima usklađuje se njihovim potrebama.</p>	<p>NQF and expected learning outcomes according to the Kosovo Curriculum Framework.</p> <p>2. Assessment and verification of knowledge and vital skills includes certain subjects, respectively other parts of teaching program and are done in forms and adequate methods.</p> <p>3. Final exam for practice modules for students in the workshop/enterprise is realized according to this law and is determined with sub-legal act.</p> <p>4. The teacher is obliged to inform the student about the achieved outcomes in assessment.</p> <p>5. Organization of achievement assessment for persons with disabilities fits to their needs.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 30 Kreditë</p> <p>1. Njohja e rezultateve të arritjes së mësimi bëhet përmes kredive.</p> <p>2. Një kredi është e barabartë me 10 orë Të mësimi.</p>	<p style="text-align: center;">Član 30 Kredit</p> <p>1. Priznvanje rezultata postignutosti u nastavi se vrši preko kredita.</p> <p>2. Jedan kredit je jednako sa 10 časova.</p>	<p style="text-align: center;">Article 30 Credit</p> <p>1. Recognition of achievement of learning results is done through credits.</p> <p>2. One credit is equal to 10 learning hours.</p>

<p style="text-align: center;">Neni 31 Rregullat e sjelljes së nxënësit</p> <p>1. Rregullat e sjelljes së nxënësit përcaktohen me kodin e mirësjelljes.</p> <p>2. Rregullat e kodit të mirësjelljes për nxënës i nxjerr MASHT-i me akt nënligjor.</p>	<p style="text-align: center;">Član 31 Pravila ponašanja učenika</p> <p>1. Pravila ponašanja učenika određuju sa kodeksom ponašanja.</p> <p>2. Pravila kodeksa ponašanja za učenike donosi MONT podzakonskim aktom.</p>	<p style="text-align: center;">Article 31 Rules of student behaviour</p> <p>1. Rules of student behaviour are set with the code of conduct.</p> <p>2. Rules of code of conduct for student issues MEST with sub-legal act.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 32 Evaluumi i sistemit</p> <p>1. Evaluumi i sistemit të AAP mund të bëhet me kërkesën e:</p> <p>1.1. MASHT;</p> <p>1.2. MPMS dhe ministrive tjera</p> <p>1.3. KAAPRr;</p> <p>1.4. AKK;</p> <p>1.5. Me kërkesë të përbashkët të së paku dy partnerëve social. Procesi i evaluumit, përfshirë zgjedhjen e vlerësuesit, duhet të ndërmerret në atë mënyrë që siguron pavarësinë nga influenca politike apo institucionale.</p>	<p style="text-align: center;">Član 32 Evaluumija sistema</p> <p>1. Evaluumija sistema profesionalnog obrazovanja može da biti sa zahtevom:</p> <p>1.1. MONT-a,</p> <p>1.2. MRSS i druga ministarstva</p> <p>1.3. SPOOO,</p> <p>1.4. NAK,</p> <p>1.5. Na zajedničkom zahtevu namanje dva društvena partnera. Proces evaluumije obuhvatajući izbor ocenivača, treba preuzeti tako što će obezbedi nezavisnost od političke ili institucionalne influencije.</p>	<p style="text-align: center;">Article 32 System evaluation</p> <p>1. System evaluation of vocational education could be done with request of:</p> <p>1.1. MEST;</p> <p>1.2. MLSW and other ministries,</p> <p>1.3. CVETAET,</p> <p>1.4. NQA;</p> <p>1.5. With joint request or at least two social partners. Evaluation process, including election of evaluator, must be undertaken in that way to secures independence from political or institutional influence.</p>

<p>2. Rregullat e punës për një evaluim të tillë duhet të bazohen në legjislacionin e AAP dhe KKK dhe / ose vendosen me një marrëveshje të përbashkët në mes të MASHT-it MPMS dhe ministrive tjera.</p> <p>3. Raporti dhe rekomandimet duhet të jenë publike.</p> <p style="text-align: center;">Neni 33 Burimet e financimit</p> <p>1. Programet e arsimit dhe aftësimin profesional publik, financohen nga Buxheti i Kosovës dhe burime të tjera.</p> <p>2. Gjatë caktimit të buxhetit për institucionet e arsimit dhe aftësimin profesional do të merren parasysh kërkesat e veçanta të programeve të arsimit dhe aftësimin profesional lidhur me pajisjet materiale dhe shpenzimet tjera për aftësim praktik.</p> <p>3. IAAP, duhet të kenë kodin e vet buxhetor për shkak të specifikave të veçanta që kanë bizneset/ndërmarrjet në të cilat zhvillohet mësimi praktik duhet të stimulohen (ulen taksat) nga Qeveria.</p>	<p>2. Pravila rada za jednu takvu evaluaciju treba biti zasnovane na zakonodavstvu POO-a i NKK i /ili postavljaju se zajedničkom dogovorom među MONT-a MRSS i drugim ministarstvima.</p> <p>3. Izveštaj i preporuke treba biti javne.</p> <p style="text-align: center;">Član 33 Izvori finansije</p> <p>1. Programi javnog profesionalnog obrazovanja i osposobljava finansiraju se iz Kosovskog budžeta i drugih izvora.</p> <p>2. U toku određivanja budžeta za institucije Profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja uzimaju se u obzir posebni zahtevi programa profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja u vezi materilne opreme i drugih troškova za praktično osposobljavanje.</p> <p>3. IPOO treba da imaju svoj budžetski kod zbog posebnih specifikacija koje imaju, biznisi/preduzeća u kojima se odvija praktična nastava trebaja da se stimulšu (smanjenjem poreza) od Vlade.</p>	<p>2. Working rules for such evaluation must be based in the legislation of VET and NQF and / or are decided with a joint agreement between MEST, MLSW and other ministries.</p> <p>3. Report and recommendations should be public.</p> <p style="text-align: center;">Article 33 Funding resources</p> <p>1. Programmes of vocational education and training are financed from the Budged of Kosovo and other resources.</p> <p>2. During assignment of the budget for Institutions of Vocational Education and Training will be taken into consider special requests of vocational education and training programs regarding the material equipment and other expenses for practice training.</p> <p>3. IVET, should have its budgetary code because of the specifics requirements that have businesses/enterprises in which is developed practice learning, should be stimulated (lower the taxes) from the Government.</p>
--	--	--

<p>4. Institucionet publike të arsimit dhe aftësimit profesional mund të sigurojnë mjete plotësuese financiare nga aktivitetet programore, të shërbimeve, donacioneve, dhuratave, testamenteve dhe burimeve tjera të lejuara me ligj.</p> <p>5. Institucionet publike të AAP që realizojnë kurse jashtë atyre të financuara nga buxheti i Kosovës, nëse janë të akredituara nga AKK dhe paraqesin detyrimin e pagesës në pajtim me rregulloren e përpiluar nga MASHT-i dhe ministrinë tjera.</p> <p>6. Programet e arsimit dhe aftësimit profesional duhet të krijojnë mekanizma të tjerë të financimit nga MASHT-i, ministrinë tjera dhe partnerët tjerë.</p>	<p>Javne institucije profesionalnog obrazovanja i osposobljavanja mogu osigurati dopunska finansijska sredstva iz programskih aktivnosti, usluga, donacije, poklonima, testamentima i drugim izvorima dozvoljeni zakonom.</p> <p>5. Javne institucije POO-a, koja realiziraju kurseve van onim finansiranim od Kosovskog budžeta, ako su akreditovana u KAA i predstavljaju obavezu plaćanja u skladu sa sastavljenom pravilnikom od strane MONT-a i drugih ministarstva.</p> <p>6. Programi profesionalnog obrazovanja treba da stvore druge mehanizme za finansiranje od strane MONT-a i drugih ministarstva i partnera.</p>	<p>4. Public institutions of vocational education and training could secure additional financial means from program activities, services, donations, gifts, testaments and other resources allowed by law.</p> <p>5. Public institutions of VET that implement courses outside of those funded from Budget of Kosovo, if they are accredited by NQA and present the payment obligation in accordance with regulation compiled by MEST and other ministries.</p> <p>6. Programs of vocational education and training should create other mechanisms of funding from MEST, other ministries and other partners.</p>
<p style="text-align: center;">Neni 34</p> <p>Dispozitat kalimtare dhe përfundimtare</p> <p>1. Ministria e Arsimit, e Shkencës dhe Teknologjisë nxjerr akte nënligjore brenda një viti për zbatimin e këtij ligji dhe për çështjet që nuk rregullohen me këtë ligj.</p> <p>2. Dispozitat e Ligjit për Arsimin Parauniversitar dhe me Ligjin për Arsimin</p>	<p style="text-align: center;">Član 34</p> <p>Prelazne i završne odredbe</p> <p>1. Ministarstvo obrazovanja, nauke i tehnologije donosi podzakonske akte u toku jedne godine za sprovođenje ovog zakona i za pitanja koja su ne regulisano ovim zakonom.</p> <p>2. Odredbe Zakona za preduniverzitetsko obrazovanje i Zakona za obrazovanje</p>	<p style="text-align: center;">Article 34</p> <p>Transitional and Final Provisions</p> <p>1. Ministry of education, Science and Technology issues sub-legal acts within one year for implementation of this law and for issues that are not regulated with this law.</p> <p>2. Provisions of the Law on Pre-university Education and with the Law on</p>

<p>e të Rriturve, janë të zbatueshme në arsimin dhe aftësimin profesional formal, nëse me këtë ligj nuk parashihet ndryshe.</p> <p>3. Dispozitat e Ligjit për Arsimin e Lartë janë të zbatueshme në institucionet e AAP-së, nëse janë në pajtim me dispozitat e Ligjit për Kualifikimet Kombëtare, për nivelin e pestë të Kornizës Kombëtare të Kualifikimeve.</p> <p>4. Dispozitat e neneve 5; 12; 13; 14; 16; 20; 24; 28; 29 dhe 32 fillojnë së zbatuari nga viti 2016, po qe se krijohen kushtet financiare dhe pas një vlerësimi ekzakt të kostos financiare të periudhës vijuese.</p> <p style="text-align: center;">Neni 35 Nxjerrja e akteve nënligjore</p> <p>Aktet nënligjore nga ky Ligj nxirren më së largu në afat prej një viti nga hyrja në fuqi e këtij Ligji.</p> <p style="text-align: center;">Neni 36 Shfuqizimi</p> <p>Me hyrjen në fuqi të këtij ligji, shfuqizohet</p>	<p>odraslih, su primenjivi samo u formalnom profesionalnom obrazovanju u koliko se ovim zakonom ne predviđa drukćije.</p> <p>3. Odredbe Zakona za visoko obrazovanje su primenljive u institucijama POO-a Ako su u skladu sa odredbama Zakona za nacionalne kvalifikacije, za peti nivo Nacionalnog okvira za kvalifikacije.</p> <p>4. Odredbe člana 5; 12; 13; 14; 16; 20;22; 24; 28 i 32 počinju sa primenom od 2016 godine ako se stvore finansijski uslovi i nakon tačnog ocenivanja finansijskog iznosa narednog perioda.</p> <p style="text-align: center;">Član 35 Donošenje podzakonskih akata</p> <p>Podzakonski akti iz ovog zakona donosi se najkasnije u roku od jedne godine od stupanja na snagu ovog Zakona.</p> <p style="text-align: center;">Član 36 Ukidanje</p> <p>Stupanjem na snagu ovog zakona ukida se</p>	<p>adults' education and training are applicable in formal vocational education and training, if with this law is not foreseen otherwise.</p> <p>3. Provisions of the Law for higher education are applicable in institutions of VET, if they are in accordance with provisions of the Law for National Qualifications, for the fifth level of the National Qualification Framework. Ask NQA about this.</p> <p>4. Provisions of articles 5; 12; 13; 14; 16; 20; 24; 28; 29 and 32, begin to be implemented by the year 2016 if the financial conditions are created and after an exact assessment of financial cost of the following period.</p> <p style="text-align: center;">Article 35 Issue of sub-legal acts</p> <p>Sub-legal acts from this Law are issued at the latest within one year of the entry into force of this Law.</p> <p style="text-align: center;">Article 36 Repeal</p> <p>With entry into force of this law is</p>
--	--	--

<p>ligji nr. 02/L-24 dt.22 korrik 2005, si dhe të gjitha dispozitat tjera që janë në kundërshtim me këtë ligj.</p> <p style="text-align: center;">Neni 37 Hyrja në fuqi</p> <p>Ky ligj hyn në fuqi pesëmbëdhjetë (15) ditë pas publikimit në Gazetën Zyrtare të Republikës së Kosovës.</p> <p style="text-align: right;">Jakup Krasniqi</p> <p style="text-align: center;">_____ Kryetar i Kuvendit të Republikës së Kosovës</p>	<p>zakon br. 02/Z-24 datuma 22 jula 2005 godine kao i sve odredbe koja su suprotnosti sa ovoim zakonom.</p> <p style="text-align: center;">Član 37 Stupanje na snagu</p> <p>Ovaj zakon stupa na snagu petnaest dana (15) nakon objavljivanja u Službenom glasniku Republike Kosova.</p> <p style="text-align: right;">Jakup Krasniqi</p> <p style="text-align: center;">_____ Predsednik Skupštine Republike Kosova.</p>	<p>repealed the law no. 02/L-42 date 22 July 2005 and all other provisions that are in contrary to this law.</p> <p style="text-align: center;">Article 37 Entry into force</p> <p>This law enters into force fifteen (15) days after publication in the Official Gazette of the Republic of Kosovo.</p> <p style="text-align: right;">Jakup Krasniqi</p> <p style="text-align: center;">_____ The President of the Assembly of the Republic of Kosovo</p>
--	--	--